

Nr 42.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt arbetaren vid mynt- och justeringsverket A. Hjorth; given Stockholms slott den 20 januari 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Lyberg.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 januari 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Lyberg anför:

I skrivelse den 19 december 1927 har mynt- och justeringsverket hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att arbetaren vid mynt- och justeringsverket Alfred Hjorth finge från och med månaden näst efter den, under vilken han erhöle entledigande från sin befattning vid verket, under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension av 1,308 kronor, att utgå av sjunde huvudtitelns reservationsanslag till bestridande av de med mynt- och justeringsverkets drift förenade kostnader.

Till stöd för framställningen har anförts i huvudsak följande:

Hjorth vore född den 16 januari 1864 och hade antagits i mynt- och justeringsverkets tjänst den 5 december 1910. Därjämte hade han varit anställd vid Göta artilleriregemente, Andra livgardet och Vaxholms artillerikår under sammanlagt 8 år 3 månader och 5 dagar från den 1 november 1881 till den 21 juni 1890. Hjorth vore sålunda nära 64 år gammal och kunde räkna en tjänstetid i statens tjänst av omkring 25 $\frac{1}{4}$ år. Under sin tjänstgöring vid verket hade han städse med nit och skicklighet fullgjort sina åligganden, och hade han jämväl under sin anställning i krigstjänst, enligt för honom utfärdade avskedspass, sig utmärkt väl förhållit. Hjorth, som

sedan flera år lede av neurasteni och kronisk höftnervvärk samt vore blind på högra ögat, vore nu, jämlikt läkarintyg, oförmögen att nöjaktigt sköta någon arbetarbefattning vid verket. Beträffande nämnda ögonskada ville verket framhålla, att Hjorth ådragits densamma år 1898 under anställning hos en enskild firma genom en stålflisas inträngande i högra ögat. Emellertid finge det icke anses utslutet, att skadan kunnat i någon mån förvärras genom Hjorths deltagande i smältningsarbetena vid verket under början av hans anställningstid därstädes. Ögat hade småningom försämrats, och år 1913 hade läkare ansett lämpligast att uttaga detsamma. Hjorths avlöning hade under de senaste två åren uppgått till respektive 3,967 kronor 20 öre och 3,959 kronor 70 öre om året — högsta avlöningsgruppen för verkets arbetare — och låge sålunda ungefär mitt emellan lönen i högsta löneklass inom respektive 6:e och 7:e lönegraden i den för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, gällande löneplanen. Vid övervägande av frågan om det belopp, vartill en eventuell pension för Hjorth skäligen borde fastställas, syntes därför det för en befattningshavare i 7:e lönegraden fastställda pensionsunderlaget lämpligen kunna läggas till grund för beräkningen. För dylik befattningshavare gällde ju ett pensionsunderlag av 1,824 kronor. Då Hjorth emellertid endast kunde räkna 25 tjänstår i statens tjänst, ansåge verket skäligt, att pension för honom beräknades till $\frac{25}{35}$ av ovannämnda belopp, eller sålunda 1,302 kronor 85 öre, vilken summa emellertid syntes böra avrundas till närmaste med 12 delbara belopp, eller 1,308 kronor.

Statskontoret har den 28 december 1927 avgivit infortrat utlåtande i ärendet av följande lydelse:

»I likhet med mynt- och justeringsverket vill statskontoret förorda, att något årligt understöd av statsmedel beviljas myntarbetaren Hjorth. Statskontoret anser sig dock ej kunna tillstyrka, att pensionsbeloppet beräknas efter den av Hjorth uppburna avlöningen. Snarare synes vid beloppets bestämmande böra beaktas nädiga kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen, varvid myntarbetare synes kunna jämföras med i § 3 av samma kungörelse upptagen grupp II. Dylik personal erhåller vid avsked efter en anställningstid av 25 år förtidspension med 980 kronor, vartill enligt föreskrift i nädiga kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) kommer pensionsförhöjning I med 172 kronor. På grund härav tillstyrker statskontoret, att en årlig pension till belopp av 1,152 kronor måtte utverkas åt Hjorth.»

*Departements-
chefen.*

Såsom innehavande icke-ordinarie anställning vid mynt- och justeringsverket äger Hjorth icke någon rätt till statspension vid avgång från tjänsten. Ej heller innehar Hjorth det antal vare sig levnadsår eller tjänstår, som i allmänhet plägar erfordras för att komma i åtnjutande av pension. Då emellertid Hjorth på grund av sjukdom och blindhet på ena ögat är oförmögen att nöjaktigt sköta någon arbetaranställning vid mynt- och justeringsverket, där han alltsedan den 5 december 1910 tjänstgjort, synes mig, med hänsyn till hans väl vitsordade tjänstgöring såväl därstädes som ock förut i statens tjänst, med billighet överensstämmande, att Hjorth, när han erhåller ent-

ledigande från sin anställning, kommer i åtnjutande av någon årlig pension av statsmedel.

Vad pensionsbeloppet beträffar, har statskontoret ansett detsamma böra beräknas i enlighet med de i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angivna grunderna för bestämmande av förtidspension åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen. Med hänsyn till vad 1927 års riksdag uttalat i fråga om pensionering av arbetarpersonal (riksdagens skrivelse nr 214, punkten 26) finner jag mig emellertid icke böra tillstyrka, att pensionen avpassas efter nämnda grunder. Då riksdagen år 1927 åt arbetare i jämförlig ställning med omkring 25 tjänstår beviljat pension med 900 kronor årligen, anser jag mig icke kunna förorda, att pensionen för Hjort bestämmes till högre belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att arbetaren vid mynt- och justeringsverket Alfred Hjorth må från och med månaden näst efter den, under vilken han erhåller entledigande från sin anställning vid verket, under sin återstående livstid åtnjuta en årlig pension av 900 kronor, att utgå av sjunde huvudtitelns reservationsanslag till bestridande av de med mynt- och justeringsverkets drift förenade kostnader.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Einar Regnér.